

תחרות יצירה תורנית - בסימן שנת השמיטה תשפ"ב

מסלול אומנותי

נושא היצירה: זוויות שמיטה
מגיש: בנימין סיאני כהן ז'
בית הספר: ישיבה תיכונית אמי"ת עמיחי רחובות
מורה מלווה: מודי כהן
תאריך הגשה: כ"ב אדר א' (24.2.22)

בס"ד

כ"ט אלול

ערב ראש השנה

אבא:

השנה שנת שמיטה השנייה בחיים שלי,
בשנת שמיטה הראשונה הייתי בגן שעוד גרנו בעיר רחובות.
בכיתה ד' עברנו לקיבוץ כרמים, אבא קנה שטח חקלאי בנגב
אני לומד בישיבה תיכונית באמית צפת
ואני מפחד משהמיטה לגמרי.
אני מפחד שנהוויח פחות כסף ושנצטרך להתקמצן על דברים, ראיתי סרטון ביוטיוב על חקלאים
שפשטו תיד בגלל שנת שמיטה.
אבא ואמא אתמול קראו לכולם לסלון. הם דיברו על כך ששום דבר לא ישתנה. ושהכל יהיה בסדר.
ושבעז"ה לאבא יש עסקה עם ארגון כלשהו שמשלם לחקלאים בשביל שהם ישמרו שמיטה. אחרי זה
אבא אמר שהוא רוצה ללמוד איתי הלכות שמיטה ומה זה בכלל היתר מכירה?
הוא שאל אותי אם אני רוצה ללכת איתו לשדות ונלמד שם
אמא בדיוק הזכירה ואמרה שעוד 6 שעות נכנס החג ושאלתי כדאי שכבר נלך לביקור אחרון בשדות
הסכמתי, למשפחה שלנו יש מטע של עצי דובדבן, פומלות ושדה יחסית קטן של חיטה
נסענו למטע הדובדבנים הוא הכי קרוב למושב
אז מה אתה חושב הן? שאל אבא, תוך כדי שהלכנו במטע
הסתכלתי על הדובדבנים האדומים ותהיתי מה יקרה להם בשנת השמיטה, ירקבו לכל הנראה
בוא נתחיל מהתחלה אמר אבא
מה זאת אומרת מהתחלה? עניתי
"מה אתה זוכר בכלל על שנת שמיטה?"
"אני זוכר כמה דברים ממה שלמדנו בכיתה ז' על הלכות הארץ, אבל לא פירטנו. לא היה שנת
שמיטה" עניתי לו בטון כועס, ותוך כדי קטפתי דובדבן מהעץ
"זה לא התשובה" ענה אבא, בטון אדיש, סרק את העצים בעיניים הושיט את היד וקטף לו דובדבן
יפה
אתה יודע מה זה שמיטה! אמר והתיישב ליד עץ
בירך:
"בְּרוּך אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הָעֵץ"
ואכל

עניתי אמן לברכה ובירכתי גם

הוא התיישב מתחת לעץ עם צל

התיישבתי גם ליד העץ בירכתי ואכלתי "שמיטה באה כל שנה שביעית, ובשנה הזאת אסור לעשות שום דבר עם השדה"

"בגדול כן אבל אתה יודע מה המקורות של זה?"

"היום למדנו על זה בכיתה איפשהו שם בויקרא" עניתי

צחק וענה שאני צודק ציטט את הפסוק מויקרא פרק כה

"וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית שְׁבַת שְׁבַתוֹן יְהִיָּה לְאָרֶץ, שְׁבַת לַה; וְשָׂדֶךְ לֹא תִזְרַע, וְכַרְמֶךָ לֹא תִזְמַר."

{ויקרא פרק כה פסוק ד}

עניתי ואמרתי ישר שאני יודע מה זה שבת שבתון "מתי שהתורה כותבת שבת שבתון היא מתכוונת שאסור לעשות שום מלאכה באותו עניין"

"אתה צודק, התורה מתכוונת שבשנה השביעית צריך לא לעשות שום מלאכה ולהשאיר את השדה ככה"

"ללמוד תורה כל השנה ולנוח" זלזלתי

"נשמע טוב מידי" צחקתי

הוא אמר שזה לא בדיוק ככה

"זה יותר ציווי מהתורה, ואתה לא חייב ללמוד תורה כל השנה"

עניתי בטון תקיף ושאלתי "אז מה אתה תעשה?"

"אלמד תורה"

"יפה מאוד אתה רק תלמד תורה כל היום, וחוץ מזה כל המטע יהיה מלא עשבים כמו השדה שליך המושב"

הוא צחק וענה שכן ש"השדה יראה שונה ב180 מעלות"

אני לא לקחתי את זה בצחוק אהבתי את המטע

הבנתי שהוא לא יהיה כל כך יפה ושבסוף השנה אבא יצטרך לעבוד קשה כמה שבועות לחרוש את האדמה

"אז מה אתה תעשה שנה שלמה? תנוח ותלמד תורה?"

"המטרה של השמיטה זה לנוח ללמוד תורה"

צעקתי "אז מה שאתה תעשה שנה שלמה זה לשבת בבית בזמן שהמטע מתמלא עשבים וקוצים!?"

"שאתה מציג את זה ככה" ענה בטון צוחק

"אבא די! זה לא מצחיק!"

התרגזתי והלכתי

"אני ילך הביתה ברגל!"

יצאתי מהמטע בריצה מלמלתי לעצמי "זה מה שהוא יעשה שנה שלמה, על המטע שהוא חופר עליו שש שנים, שהגן עליו כל כך!" את הסוף קלטתי שכבר צעקתי

רצתי בשדה המלא קוצים הזה שאבא השווה את המטע
הייתי על סף דמעות ושאלתי את עצמי בלחש "למה יש שמיטה?"

חשבתי עוד קצת על השמיטה

הר"מ שלי תמיד אומר שאם סיטואציה כלשהי נראית לך רעה תחשוב עליה מנקודת מבט שונה
חשבתי לחשוב מנקודת מבט של אבא שלי

דמיינתי את עצמי שש שנים עובד קשה, עם אהבה לשדה, אבל עובד קשה ואז מגיע שמיטה, שנה
שלמה של רוגע, של מנוחה, שנה של תורה

חשבתי לעצמי שאולי לי זה נראה רע, אבל לאבא שלי זה חשוב, זה הזדמנות ללמוד תורה.

ובאותו רגע עלתה לי מחשבה שאולי אולי זה משמח את אבא

אבל ישר תירצתי את זה בכך שאבא שלי אוהב את השדה, והוא מוכרח לעשות את זה בגלל
שהתורה ציוותה

הרב רן:

תוך כדי הליכה אני רואה מישהו מתקרב אלי מהכיוון של המושב. קלטתי שזה הרב של המושב
שאלתי את עצמי מה הוא עושה בשעה כזאת בשדה, עוד 5 שעות ראש השנה, נכנסת שנה חדשה

התקדמתי אליו

"שלום עליכם רבי רן"

צחקתי לרב יואל יש הרגל לקרוא לכולם "רבי"

"שלום עליכם הרב יואל"

"יצאת לטיול רגלי בטבע לקראת השנה הבאה עלינו לטובה?" שאל

"סוג של, מה זה הספר הזה?" שאלתי

ראיתי ספר מחובק בידו

"ספר רמב"ם, רוצה לשבת ללמוד?"

עניתי שאשמח ושכדאי שנתיישב

התיישבנו מתחת לעץ

הוא פתח בסוף הלכות שמיטה

"ואמנם כל המצוות אשר ספרנום ב"הלכות שמיטה ויובל" מהם - לחמלה על בני אדם והרחבה לבני
אדם כולם - כמו שאמר "ואכלו אביוני עמך ויתרם תאכל חית השדה וגו'" ושתוסיף הארץ תבואתה
ותתחזק בעמדה שמוטה; ומהם - חנינה בעבדים ועניים - רצוני לומר השמטת כספים והשמטת
עבדים; ומהם עיון בתיקון הפרנסה והכלכלה על ההתמדה והוא - היות הארץ כולה שמורה לבעלים אי
אפשר בה מכירה לצמיתות "והארץ לא תמכר לצמיתות" וישאר ממון האדם שמור עליו ועל יורשיו."

זיהיתי ברמב"ם משהו חדש. הרמב"ם אומר לנו פה שלמרות כל ההלכות שהוא כתב כל המטרה של
השמיטה זה לתרום לעניים, למי שאין. לתרום לאביונים. אומנם אין עבדים אבל בוא נחשוב שניה אולי
אנחנו העבדים? אולי אנחנו משעבדים את עצמנו, שש שנים בשדה אולי ה"השמטת עבדים" שלנו זה
שנה לשחרר את עצמנו מן השדה

חשבתי לעצמי שבאמת יש הגיון בדברים שהוא אומר אבל עדיין הייתי משוכנע שאני צודק. שמיטה זה בזבז של שנה.

אחרי שסיימנו ללמוד הוא פתח בדברים "יש לזה חשיבות גדולה ביהדות. אבל בוא ננסה שניה לחשוב בעצמנו מה זה שנת שמיטה בלי מקורות ובלי רמב"ם מה זה בעצם?"

עניתי שזה שנה שאתה יושב בבית ולא עושה כלום עניתי ברוגז

מה עוד? ענה

משום החלטתי הפעם יותר להתרכז ולהיות קצת יותר כנה עם עצמי

"שנה שאתה נותן מהשדה שלך לנזקקים"

"נכון מאוד, עכשיו תחשוב מישהו שאין לו אוכל, שנקלע לצרות כלכליות אין לו כסף מאיפה אתה רוצה שיביא אוכל? מהשדה! בשנת שמיטה עיקר המצווה זה תרומה לעניים"

ענה בהתלהבות

"צודק זה באמת חשוב"

שמתי לב לשעה, ההורים דואגים כבר מאוחר

"היה ממש כיף ללמוד איתך. למדתי דבר או שניים"

הוא ענה שגם לו היה כיף ונפרדנו לשלום

בדרך חשבתי על כל הסיפור של השמיטה

בשדה הריק יש נוף לכל השדות באזור, וחשבתי על זה שכל השדות האלה יעזרו לעניים, והבעלים של השדות יזכו לשנת רוגע. השיטה של הרב עוזרת עכשיו שאני מציג את זה ככה זה באמת דבר טוב

וחוץ מזה יש אנשים שאין להם אוכל ואנחנו יכולים לעזור להם. ואם לנו יש לעזור אז למה שלא נעזור?, זה תרומה לעניים, מנוחה, לזכות ללמוד תורה שנה שלמה.

לקחתי על עצמי לקחת את השמיטה בחיור ובאהבה

חזרתי הביתה עוד מעט נכנס החג

ההורים דאגו הם אמרו שהם ידברו איתי אחר כך וכדאי שאני אלך להתלבש כי עוד מעט נכנס החג

אבא כבר היה לבוש, התלבשתי והתארגנתי בזריזות לחג.

אני:

נשאר לי עוד קצת זמן אז החלטתי ללמוד הלכות שמיטה

פתחתי רמב"ם הלכות שמיטה

"מצוות שמיטת קרקעות נוהגת בין בקרקע פרטית ובין בקרקע של שותפין, ובעלי הקרקע מצווין להשבית את הקרקע ולא לעבוד בה. יש מלאכות שאסורות מהתורה (אפילו ששביעית נוהגת בזמן הזה מדרבנן) כגון נטיעה וזריעה זמירה וקצירה, ואפילו אם עושה כן להציל את העץ וכן הברכה והרכבה. אבל חכמים התירו מקצת מלאכות על מנת להעמיד את העצים שלא יבלו או ימותו."

בעצם מה שאומר פה הרמב"ם זה שכל אחד חייב להשבית את החלקת קרקע שלו. אפילו אם יש לו בחצר עצים של פרי, אסור לו לטפל בהם, ולאכול מהם אלה רק אם הוא יודע בוודאות שהפריחה משנה השישית. אבל מותר לטפל בהם ולהשקות אותם בשביל שהם לא ימותו.

מצאתי עוד קטע יפה על השמיטה באינטרנט

ניכוש וכיסוח עשבים שוטים: בגינות פרטיות, בדרך כלל הניכוש נעשה למטרות נוי, פינוי שטח למשחק וכדומה או למניעת מזיקים (כגון נחשים וכדומה) ושריפות, ולא למטרות קיום הצמחים וגידולם. כיסוח למטרות אלו מותר בשמיטה (אפילו עם השורש), אך בתנאי שגם למראית עין ברור שמטרת הכיסוח היא לנוי ולא לשם הצמחת הצמחים. רצוי לבצע כיסוח זה יחד עם כיסוח הדשא, כך ניכר שהפעולה בכללותה נעשית לצרכי נוי.
יש מותר לנכש עשבים!

אבא:

התלהבותי ירדה מהר מאוד משום שבדרך לתפילה אבא אמר לסבא שהוא לא מתכוון לנכש עשבים מהשדה השנה

"למההההה?" שאלתי

"אם זה לשחרר את השדה אז זה לשחרר עד הסוף"

"נחרוש את האדמה בסוף השנה" ענה

התפללתי בהתלהבות ובשמחה לשנה החדשה

בחזרת הש"צ של מוסף חשבתי על המילים של הפיוט "ארשת שפתינו"

אַרְשֵׁת שְׁפִתֵינוּ יַעֲרֹב לְפָנֶיךָ

אֶל רֵם וְנִשָּׂא

מִבֵּין וּמֵאֲזִין

מִבֵּיט וּמִקְשִׁיב

לְקוֹל תְּקִיעֹתֶינוּ

וּתְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן סֵדֶר מַלְכֵינוּ

איזה מילים מופלאות. אשרינו שזכינו!

חזרנו הביתה בשמחה

אכלנו ארוחת ראש השנה גדולה ומכובדת כולם שמחו שרו

ואני תהיתי בליבי אולי השנה הזאת לא תהיה כזאת נוראית כמו שחשבתי.

